

спільного інституціонального середовища, політичних практик та ідеології носить владний характер, адже приховує сутнісну диференціацію, що існує in міlieu периферійних суспільств – соціальну нерівність, експлуатацію робочої сили транснаціональними корпораціями тощо [17, с. 37].

Подібне явище також має місце в контексті глобальної гомогенізації політичного режиму: “економічна глобалізація генерує процеси інтеграції в єдиний “політичний режим”. Поліархія є новою глобальною політичною надбудовою нової глобальної економіки” [23, с. 40]. Гомогенізація торкається лише політико-ідеологічних шаблів функціонування суспільства, які є найбільш ефективними в забезпеченні структурного консенсусу, контролю та збереження стабільної системи накопичення. При цьому в річищі євроцентристської ідеології, що є складовою ідеології демократії, будь-які збої у функціонуванні політичної системи демократії та видимі протиріччя між формальною рівністю та реальною нерівністю списуються на рахунок недостатньої розвиненості громадянського суспільства, політичної культури або демократичних інститутів.

Важливо вказати також на те, що однією з центральних характеристик реалізації транснаціональної гегемонії є те, що інституціональні трансформації периферійних суспільств виступають одночасно у формі політичних та ідеологічних практик. Це доводить вірність аналізу ідеології як певної матеріальної практики, що реалізується в інституціональних контекстах, що її відтворюють. В контексті ППД це означає, що процес “демократичного” будівництва супроводжується одночасною інтеріоризацією ідеології демократії, яка відтворюється через практики демократичних активістів та неурядових організацій. Цей механізм часто-густо закладений в самі програми та проекти, що реалізуються осередками громадянського суспільства, які побудовані на мінімалістському баченні демократії, що ззовні легітимуються ідеологією демократії. Таким чином, ППД є ідеологічною не лише в тому сенсі, що вона заснована на системі цінностей та ідей, якими керуються активісти та еліти, а ще й тому, що вона спонукає створення таких інституціональних механізмів та систем практик, в яких сам характер практичної діяльності різноманітних агентів замикає їх бачення демократичного процесу в полі ідеології демократії.

Джерела та література:

1. Бурдьє П. Поле науки // Социология под вопросом. Социальные науки в постструктуралистской перспективе. Альманах Российско-французского центра социологии и философии Института социологии Российской Академии наук. – М.: Практис: Институт экспериментальной социологии, 2005. – 304 с.; 2. Грамши А. Избранные произведения: Т. 1. – М.: 1957. – 541 с. 3. Хантингтон С. Третья волна. Демократизация в конце 20 века/ Пер. с англ. – М.: РОССПЭН, 2003. – 368 с.; 4. Харви Д. Краткая история неоліберализма. – М.: Поколение, 2007. – 234 с.; 5. Althusser L. Ideology and Ideological State Apparatuses (Notes towards an Investigation) // Mapping Ideology/ Ed. by S. Zizek. – London: Verso, 1994. – P. 100-141; 6. Batliwala S. and Brown L. D. Transnational civil society: An introduction. – Bloomfield, CT: Kumarian Press, 2006. – 419 p.; 7. Baker G. and Chandler D. Global civil society : contested futures. London, New York : Routledge, 2005. – 240 p.; 8. Blum W. Rogue State. Monroe, Me.: Common Courage Press, 2000. – 320 p.; 9. Burnham P.

Neo-Gramscian Hegemony and the international order//Class and state. – Vol. 45. – 2005. – P.46-83; 10. Carothers T. Ottaway M (eds.) Funding Virtue: Civil Society Aid and Democracy Promotion. – Washington: Carnegie Endowment for International Peace, 2000. – 258p.; 11. Clement C. I. Organic Intellectuals and the Discourse on Democracy: Academia, Foreign Policy Makers, and Third World Intervention//New Political Science. – 2003. – Vol. 25, # 3. – 351-364 p.; 12. Cox R. W. Gramsci, Hegemony and International Relations: An Essay in Method//Millennium: Journal of International Studies. – Vol.12, No.2. – 1983. – P. 162-175; 13. Cox R.W. Production, Power and World Order. – New York: Columbia University Press, 1987. – 500 p.; 14. Florini A. M. (ed.) et al. The Third Force: The Rise of Transnational Civil Society. – Washington, DC: Carnegie Endowment for International Peace, 2000. – 419 p.;

15. Gill S. American Hegemony and the Trilateral Commission. – Cambridge, Cambridge University Press, 1991. – 320 p.; 16. Guihot N. Democracy Makers: Human Rights and the Politics of Global Order. – New York: Columbia University Press. – 274 p.; 17. Gowan P. Eastern Europe, Western Power and Neo-Liberalism// New Left Review. – Vol. a, 1996. – P. 132-156; 18. Hewa, S. and Stapleton D. H. Globalization, philanthropy, and civil society : Toward a new political culture in the twenty-first century. Nonprofit and civil society studies. – New York: Springer, 2005. – 236 p.; 19. Paul J. A. NGOs, Civil Society, and Global Policy Making. – New York: Global Policy forum, 1997. – 315 p.; 20. Pentikainen A. Creating Global Governance - The Role of Non-Governmental Organizations in the United Nations. – Helsinki: Finnish UN Association, 2000. – 284 p.; 21. Petras J., Veltmeyer H. Globalization Unmasked: Imperialism in 21 Century. – London: Zed Books, 2001. – 183 p.; 22. Robinson W. Promoting Polyarchy: Globalization, US Intervention, and Hegemony. – Cambridge: Cambridge University Press, 1996. – 451 p.; 23. Robinson W. I. Globalization, the World System, and “Democracy Promotion” in U.S. Foreign Policy//Theory and Society, 1996. – Vol. 25. – 1996 – P. 615-665; 24. Taylor R. Creating a better world : Interpreting global civil society. Bloomfield, CT: Kumarian Press, 2004. – 356 p.; 5. Wood E. M. Democracy against Capitalism. – Cambridge University Press, 1995. – 300 p.

Goldman K.

The Genesis of ‘democracy promotion’ through the prism of neogramscian theory of international relations.

Present article studies the genesis of ‘democracy promotion’ through the prism of neogramscian theory of international relations. The author emphasizes the decisive role of this strategy in legitimization of global hegemony of western elites after the end of Cold War. In this context, ‘democracy promotion’ is analyzed as a mechanism of ideological and institutional subversion of the Third World civil society.

Key words: “democracy promotion”, transnational hegemony, civil society, neogramscian theory of international relations.

УДК 94(477):316.658+321“1985”

© Наталія Гордіна (Київ)

РЕАКЦІЯ НАСЕЛЕННЯ УРСР НА ПОЛІТИКУ КЕРІВНИЦТВА СРСР ЩОДО АКТИВІЗАЦІЇ “ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРУ” (квітень 1985 – 1986 рр.)

У статті розглядаються настрої населення УРСР на квітень 1985 р., реакція суспільства на державу політику активізації народних мас в перші роки “перебудови”. Аналізуються результати заходів, спрямованих на заохочення суспільства до активної участі у державних справах.

Ключові слова: “перебудова”, “людський фактор”, “прискорення”, “гласність”, суспільство, ідеологія, політичний курс.

На сучасному етапі існує багато праць, присвячених історії УРСР в період “перебудови”. Одним з малодосліджених залишається питання

суспільно-політичних настроїв населення, його реакції на події у державі та республіці у зазначений період.

У статті автор ставить за мету визначити реакцію населення УРСР на політику активізації “людського фактору” в перші роки “перебудови” і результати цієї політики. Для досягнення мети поставлені завдання розглянути настрої населення УРСР на момент приходу до влади М.Горбачова та реакцію на заходи керівництва у перші роки “перебудови” щодо розширення участі громадян в управлінні державними справами, ставлення до політики нового державного лідера.

Публіцистичні твори, брошури, статті про завдання та результати перебудови з’явилися ще в період 1987-1991 років. Видавалися статті, які торкалися соціальних проблем “перебудови” [7]. Серед вітчизняних вчених слід відзначити вагомий внесок у дослідження даного питання О.Бойка у монографії “Нариси з новітньої історії України (1985 – 1991)”, А.Камінського “На перехідному етапі. “Гласність”, “перебудова” і “демократизація” на Україні” та інших. У працях цих дослідників започатковано розв’язання даної теми.

Для написання статті використані переважно матеріали архівних фондів Центрального державного архіву Громадських об’єднань України та періодичних видань.

У середині 1980-х рр. у радянському суспільстві переважали настрої утриманства державою. Населення УРСР в цьому питанні не було винятком. Однією з причин цього була надмірна регламентація в економічній, духовній та політичній сферах життя, що знищувало ініціативу і породжувало безвідповідальність та байдужість [7, с. 18]. Населення мало об’єктивних даних про реальний стан економіки. Влада вимагала від людей підтримки ідеології, натомість отримувала мовчазне одностайство.

У цей же час, поступово збільшувався розрив між реально існуючими умовами проживання і тим життєвим рівнем, який більшість населення вважали нормальним і необхідним. Зокрема, найгостріше стояла проблема житла. У 1985 році в СРСР у середньому на одну людину припадало приблизно 9 м² житлової площі. Це в 6-7 раз менше за відповідні показники в США [3, с. 150]. Так, опитування, проведене в середині 1980-х засвідчило, що 48% молодих сімей було змушене проживати з батьками (стаж сім’ї до 4 років—59%, 5-9 років—35%, 10 і більше років—29%), причому, серед опитаних за період проживання разом з батьками лише 29% зуміли отримати чи побудувати власне житло [14, арк. 20] У цілому по республіці за роки XI п’ятиріччя кількість тих, хто потребував покращення житлових умов збільшилася на 266,1 тис. сімей порівняно з 1981 р.[16, арк. 180].

У країні склалась ситуація, коли, за словами М.Горбачова, “крутиться величезний маховик потужної машини, а передачі від неї на робочі місця буксують або дуже слабкі приводні паси” [2, с. 13]. Цей маховик потрібно було розкрутити у зворотньому напрямку. Оскільки, через поступовий занепад і перекося в економіці, зростаючі потреби громадян, влада вже не могла повноцінно і в усьому

забезпечити апатичне населення. Тенденції економічного спаду стало неможливо приховувати.

12 березня у зв’язку зі смертю К. Черненко на позачерговому пленумі ЦК КПРС Генеральним секретарем було обрано М. Горбачова. У своїй промові він висловив намір дотримуватися рішень XXVI з’їзду КПРС на прискорення суспільно-економічного розвитку та зміцнення дисципліни і порядку. При цьому, однією з нових тенденцій у його політиці відразу намітилась ставка на свідомість мас [5, с. 3]. У перший рік “перебудови” у поглядах радянського керівництва переважав спрощений підхід до змін у суспільстві [1, с. 30], акцент на глибокі реформи не ставився. В опорі на колектив, розширенні участі громадян в управлінні справами суспільства М.Горбачов вбачав найголовніший прискорювач руху вперед [6, с. 1].

Суспільство, у свою чергу, зацікавилось рішеннями квітневого 1985 р. пленуму ЦК КПРС та наміченими заходами щодо прискорення науково-технічного прогресу і удосконалення управління господарським механізмом [8, арк. 3-16]. Прихід до влади нового, відносно молодого, лідера і його курс на співпрацю з народом був позитивно сприйнятий більшістю населення Радянського Союзу і УРСР зокрема [9, арк. 17-21]. З’явилась надія, що у державі буде наведено лад.

Щоб активізувати “людський фактор”, заохотити населення до активності й участі у розв’язанні державних проблем, центральна влада намагалася посилити відповідальність керівних кадрів [4, с. 1], для чого використовували політику критики і самокритики, боролися за чистоту партійних рядів. Також, засобом опори на маси стала співпраця з населенням, однією з форм якої була ставка на збільшення ролі листів та звернень громадян і посилення реагування на них [15, арк. 96].

Результатом акценту на активізацію участі суспільства у державному розвитку стало збільшення в 1985 р. кількості усних і письмових звернень населення УРСР до ЦК КПУ порівняно з 1984 р.[10, арк. 136]. Більшість таких звернень були анонімними чи груповими, що очевидно свідчило про певний страх бути покараним. За характером у переважній більшості це були прохання та скарги, які стосувалися в основному житлової проблеми, як найбільш нагальної в українському суспільстві на той час [10, арк. 136]. Таким чином, більшість громадян турбувало покращення своїх матеріально-побутових умов. Саме цього в першу чергу всі очікували від нового радянського лідера і його політичного курсу. Зі свого боку керівництво здійснювало певні кроки для вирішення цих проблем.

Для виявлення та оперативного реагування на потреби населення, минаючи бюрократичні інстанції, в містах все частіше спиралися на “Службу 05”. Вперше така служба була утворена в Донецькій області у 1979 р. До кінця 1985 р. вона діяла у виконкоммах 140 міських і районних рад. Найбільш активно в Донецькій, Харківській, Житомирській, Кримській, Львівській областях. Значна робота в цьому напрямку була проведена у Вінницькій, Дніпропетровській та деяких інших областях. [17, арк.35]. Жителі міст зверталися

головним чином з питаннями ліквідації порушень у забезпеченні водою, газом, електроенергією, налагодженні чіткої роботи громадського транспорту, ліквідації аварійних ситуацій та благоустрою міста. Часто повідомлялося про порушення в торгівлі, побутовому, медичному та іншому обслуговуванні, висловлювалися пропозиції щодо покращення роботи культурно-просвітницьких та інших установ. При цьому “Служба 05” приймала заяви та скарги як правило вже після того, як громадянин звертався з ними до відповідної організації і не отримав належної уваги та реакції [17, арк. 37]. У тих містах, де вона була встановлена, “Служба 05” стала популярною серед населення.

Одним з аспектів політики М.Горбачова було заохочення до критики керівництва “знизу”. Від рядових працівників очікували активної громадянської позиції. Сподівалися, що під тиском громадськості зменшаться приписки та зловживання, керівники почнуть працювати краще. Проте, чиновники не поспішали вимагати активності від підлеглих, виконуючи постанови центру в більшості формально. Керівники різних рівнів у переважній більшості лише імітували участь у процесах, започаткованих центром [1, с. 31]. Ініціатива заохочувалася з центру, але стримувалася на місцях. Часто реакцією на критику могли стати різноманітні гоніння та утиски працівника. Так, 9 квітня 1986 р. була надрукована збірка листів з УРСР до газети “Правда” про факти переслідування за критику [16, арк. 40]. Листи були отримані з різних регіонів України: Києва, Донецька, Житомира та області, Ялти, Севастополя, Чернігова, Херсону, з Полтавської та Хмельницької областей. І стосувалися вони різних установ: бібліотеки, автобазу, інституту, хлібного комбінату, колгоспу, санаторію. У кожному з листів описувалася схожа ситуація: працівники помічали недобросовісність начальства та зловживання службовим становищем. Але до того, хто виступав з критикою та протестами, під різними приводами застосовували каральні санкції, часом звільняли з роботи. Серед працівників поширювалася думка: “Найбільш дієва міра у боротьбі з недоліками – це позбуватися тих, хто про них говорить” [16, арк. 47].

Переслідування за критику швидко зменшувало бажання протестувати чи звертатися за допомогою до вищих інстанцій. У 1986 р. один зі звільнених через це працівників Староконстантинівського хлібозаводу висловився так: “Тепер робітники бояться взагалі що-небудь сказати, щоб не опинитися в моєму становищі” [16, арк. 50]. Все це охолоджувало ентузіазм, укріплювало думку, що всі задекларовані наміри далекі від дійсності. З робітників вимагали прискорення та дисципліни, в той час як, починаючи з найнижчих ланок, чиновники не поспішали покращувати свою роботу. Тому у 1985 та 1986 рр. порівняно з основною масою листів, відсоток звернень, які стосувалися порушення державної дисципліни, залишався невисоким, хоча й збільшився у 1986 р. порівняно з попереднім роком [12, арк. 42].

Звернення та скарги до райкомів та обкомів, які часто розглядали питання про зловживання

службовим становищем поверхнево, у більшості випадків не давали результату [16, арк. 51]. Це породжувало недовіру до нижчих і середніх ланок влади. Але ще зберігалася довіра до вищих органів влади. Для вирішення питань і проблем намагалися звернутися до найвищого керівництва. Про це свідчить той факт, що у 1985 р. безпосередньо до ЦК КПУ, минаючи райкоми, обкоми, міністерства та відомства, надійшло понад 60 тис. листів. До того ж, 3184 листи були переслані з ЦК КПСС. Всі ці звернення передавалися для розгляду до тих же райкомів, обкомів, міністерств та відомств [10, арк. 120].

Слід зазначити, що у період 1985-1986 рр. українське суспільство в переважній своїй більшості ще не висувало політичних вимог. І ніхто не заохочував його до цього. Влада йшла на діалог з громадянами, але винятково у вирішенні побутових питань. Політичні питання, якщо вони задавалися, залишалися без відповіді. Так, з 21 питання, які надійшли від студентів вищих і середніх навчальних закладів на “ленінських уроках” і “уроках миру” 2 вересня 1985 р., письмова відповідь була дана лише на чотири, які стосувалися матеріально-побутових умов [13, арк. 37-40]. Керівництву була потрібна активність населення, але в рамках існуючої ідеології.

Політика активізації населення, підвищення ініціативи керівних кадрів дала певні результати. У 1986 р. на сесіях місцевих рад більше уваги стало приділятися створенню обстановки для розвитку критики і самокритики, підвищення активності депутатів. Було внесено понад 266 тис. ділових пропозицій та зауважень, що на 40% більше, ніж у 1985 р. Посилилась аналітична і контрольна діяльність постійних комісій.

Подальший розвиток отримала така форма розширення гласності та підвищення активності мас, як сходи громадян. У сільській місцевості відбулося понад 100 тис. сходів, у роботі яких взяло участь більше 17 млн. осіб. На них обговорювались питання благоустрою населених пунктів, покращення ведення особистих підсобних господарств, укріплення дисципліни та боротьба з алкоголізмом. У таких сходах брали участь також депутати рад, працівники партійних і радянських органів [17, арк. 6].

У 1986 р. радянські органи влади намагалися уважніше розглядати звернення громадян та ширше враховувати громадську думку. У ЦК КПУ в 1986 р. надійшло на 2125 листів менше, ніж у попередньому [12, арк. 42]. До Президії Верховної Ради УРСР у 1986 р. надійшло 27,4 тис. письмових звернень і побувало на прийомі 23,2 тис. громадян. У порівнянні з попереднім роком кількість зменшилась на 6,3 тис. Оскільки, найчастіше звернення стосувалися побутових питань, зменшенню їх кількості певною мірою сприяло введення у районах та містах республіки “Служби 05”, яка полегшувала вирішення найбільш нагальних на той час матеріально-побутових проблем, а також збільшення “днів відкритого прийому” та “днів відкритого листа”, зустрічі керівників з населенням, на яких бажаючі могли висловити проблеми, що їх цікавлять [17, арк. 7]. Натомість, кількість звернень, які стосувалися

недоліків у роботі та неправильної поведінки керівників порівняно з 1985 р. дещо збільшилась.

Активізація “людського фактору” принесла певні економічні результати. За 1985-1986 рр. темпи приросту промислової продукції в УРСР збільшились від 3,5% – середньорічні показники одинадцятої п’ятирічки, до 4,3%. Після невинного зниження відсотка середньорічного приросту, яке почалося на початку 1960-х, він вперше почав зростати. Ще більший прогрес намітився у сільському господарстві республіки [1, с. 31]. Такого результату пізніше не було досягнуто ні політичними, ні економічними реформами. Можна зробити висновок, що в перший рік “перебудови” вдалося зацікавити суспільство, повернути йому ентузіазм.

Проте радянському керівництву не вдалося закріпити позитивні зрушення. Кадрова політика КПУ фактично не виходила за межі косметичних змін. З квітня 1985 р. по жовтень 1986 р. було звільнено лише 118 партійних, радянських і господарських керівників номенклатури ЦК, які скомпрометували себе [1, с. 31]. При аналізі недоліків у перебудові обкомів КПУ в усіх областях України були відзначені прорахунки у кадровій роботі. Суттєвих змін у роботі обкомів не спостерігалось. Продовжувалися зловживання службовим становищем, порушувалася державна дисципліна, кадри не виявляли тієї ініціативи та ентузіазму, що від них вимагалася, політика критики та самокритики, реагування на проблеми населення було у більшості формальним. Не зважаючи на певні економічні успіхи в областях, мало вироблялося конкурентноздатної продукції, якість товарів у переважній більшості залишалася низькою, плани часто не виконувались [11]. Підсумки за 1986 р. свідчили, що підвищення темпів розвитку економіки було тимчасовим явищем. Ентузіазм, який намітився, швидко знову повернувся до апатії. Населення заохочували говорити про проблеми, але далі розмов справа не пішла. Суттєвих результатів, того, чого всі очікували від влади, не було досягнуто. Покращення загальносоюзних показників справляли на суспільну думку менше враження, ніж реальне становище на місцях.

Отже, у свідомості населення України на 1985 р. переважали настрої апатії та утриманства державою. У цей же час громадяни прагнули підвищення матеріально-побутового рівня життя, чого, у зв’язку з наявним станом економіки, держава не могла забезпечити. Прийшовши до влади, М. Горбачов продовжив і поглибив політику своїх попередників. У перший рік «перебудови» населення УРСР позитивно сприйняло політику нового лідера. Наявні у державі проблеми почали активно обговорювати, писати скарги до вищого керівництва. Але співпрацю з владою суспільство перед усім розуміло як допомогу партії людям у вирішенні їх матеріально-побутових проблем. У той час, як партійне керівництво прагнуло залучення громадян до активної роботи.

Політика активізації народних мас, підвищення відповідальності кадрів забезпечила певні результати у зростанні загальнореспубліканських середньорічних економічних показників. Але

відчутного ефекту, який би могло помітити населення на місцях, не було. Тенденції до економічного зростання були тимчасовими, їх не вдалося закріпити. Оскільки, посилення дисципліни та ідейного заохочення для підвищення продуктивності праці було вже недостатньо.

У даному напрямку перспективними могли б стати етнологічні опитування очевидців та сучасників подій, дослідження періоду з точки зору історії повсякдення.

Список використаних джерел та літератури

1. Бойко О.Д. Нариси з новітньої історії України (1985 – 1991). – К., 2004. – 357 с.;
2. Горбачов М.С. Перебудова і нове мислення для нашої країни і для всього світу. – Київ: Видавництво політичної літератури України. – 1987 – 271 с.;
3. Погружение в трясину: (Анатомия застоя) / Сост. и общ. ред. Т. А. Ноткиной. – М.: Прогресс, 1991. – 704 с.;
4. Працювати ефективніше, посилювати відповідальність кадрів. – Радянська Україна. – 1985. – 6 квітня;
5. Промова Генерального секретаря ЦК КПРС товариша М.С. Горбачова на Пленумі ЦК КПРС. – Радянська Україна. – 1985. – 12 березня;
6. Промова М.С. Горбачова (зустріч з керівниками промислових об’єднань, підприємств, колгоспів і радгоспів, спеціалістами і вченими). – Радянська Україна. – 1985. – 12 квітня;
7. Социальные проблемы перестройки (по материалам научной и общественно-политической литературы). – Сборник обзоров. – Москва 1989. – 225 с.;
8. Центральний державний архів громадських об’єднань України (ЦДАГОУ). – Ф 1. – Оп. 25. – Спр. 2854;
9. ЦДАГОУ. – Ф. 1. – Оп. 25. – Спр. 2857;
10. ЦДАГОУ. – Ф. 1. – Оп. 25. – Спр. 2923;
11. ЦДАГОУ. – Ф. 1. – Оп. 25. – Спр. 2963;
12. ЦДАГОУ. – Ф. 1. – Оп. 25. – Спр. 3079;
13. ЦДАГОУ. – Ф. 1. – Оп. 32. – Спр. 2221;
14. ЦДАГОУ. – Ф. 1. – Оп. 32. – Спр. 2235;
15. ЦДАГОУ. – Ф. 1. – Оп. 32. – Спр. 2296;
16. ЦДАГОУ. – Ф. 1. – Оп. 32. – Спр. 2306;
17. ЦДАГОУ. – Ф. 1. – Оп. 32. – Спр. 2362.

Gordina N.

The response of society of Ukrainian SSR to the policy of Soviet Union leadership concerning intensification of “human factor” (April 1985 – 1986)

In the article are represented social tempers in Ukrainian SSR in April 1985, the response of society on the state policy of intensification of the masses of the population in first years of perestroika. There are also analyzed the results of measures directed to the stimulation of society for the active participation in state affairs.

Key words: perestroika, human factor, acceleration, glasnost, society, ideology, policy.

УДК 324: 342.8

© Євгенія Юрійчук (Чернівці)

ЛЕГІТИМАЦІЙНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ВИБОРЦІВ В УКРАЇНІ: РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІСИСТЕМНІСТЬ В КОНТЕКСТІ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ ПОЛІТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Досліджується процес електоральної легітимації політичної влади в контексті забезпечення подальшої демократизації виборчого процесу, можливості використання деяких правових, організаційних та технічних аспектів електронної реєстрації виборців для виборчих і політичних технологій, аналізується діяльність Державного реєстру виборців. Пропонується усунути наявні недоліки шляхом внесення змін до нормативної бази, проведення розгорнутої інформаційно-роз’яснювальної роботи про реєстр виборців у засобах масової інформації.

Ключові слова: електоральна легітимація, електронний реєстр виборців, легітимаційна політика.

Розробка й впровадження електронного реєстру виборців в Україні як складової частини трансформації виборчої системи стали своєрідним